

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě - pobočka v Olomouci rozhodl samosoudkyní JUDr. Martinou Radkovou, Ph.D., ve věci

žalobkyně: **D. J.**
bytem Z. 4, X O.
zastoupena obecným zmocněncem JUDr. P. J.
bytem Z. 4, X O.

proti
žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
sídlem Na Poříčním právu 1, 128 01 Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 1. 2017, č. j. MPSV-2016/247893-71
a ze dne 2. 1. 2017, č. j. MPSV-2016/247897-71,

takto:

I. Žaloba **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

III. JUDr. Pavlu Johnovi **se nepřiznává** postavení osoby zúčastněné na řízení.

Odůvodnění:

1. Včas podanou žalobou žalobkyně brojila proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 1. 2017, č. j. MPSV-2016/247893-71, kterým bylo zamítnuto odvolání a potvrzeno rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení, pracoviště Ostrava (dále jen „ČSSZ Ostrava“) ze dne

19. 10. 2016, č. j. 40008/011245/16/010/DL, jímž byla zamítnuta žádost o obnovu řízení ukončeného pravomocným rozhodnutím ČSSZ Ostrava ze dne 11. 5. 2015, č. j. 48000/004719/15/010/VV ve věci odvolání proti usnesení Okresní správy sociálního zabezpečení Olomouc (dále jen „OSSZ“) ze dne 17. 12. 2014, č. j. 48006/79472/14/120/AX, o návrhu na zahájení řízení o době a rozsahu péče o dítě dlouhodobě těžce zdravotně postižené vyžadující mimořádnou péči dle předpisů účinných do 31. 12. 2006 (týká se syna žalobkyně M. J.).
2. Stejnou žalobou žalobkyně brojila dále proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 1. 2017, č. j. MPSV-2016/247897-71, kterým bylo zamítnuto odvolání a potvrzeno rozhodnutí ČSSZ, pracoviště Ostrava ze dne 19. 10. 2016, č. j. 40008/011246/16/010/DL, jímž byla zamítnuta žádost o obnovu řízení ukončeného pravomocným rozhodnutím ČSSZ Ostrava ze dne 11. 5. 2015, č. j. 48000/004266/15/010/VV ve věci odvolání proti usnesení OSSZ Olomouc ze dne 10. 12. 2014, č. j. 48006/79476/14/120/AX, o návrhu na zahájení řízení o době a rozsahu péče o dítě dlouhodobě těžce zdravotně postižené vyžadující mimořádnou péči dle předpisů účinných do 31. 12. 2006 (týká se syna žalobkyně P. J.).
3. **V žalobě** žalobkyně namítala, že návrh na obnovu řízení odůvodnila odkazem na § 100 odst. 1 písm. a) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), neboť vyšly najevo dříve neznámé skutečnosti a důkazy, které existovaly v době původního řízení, a které žalobkyně nemohla v původním řízení uplatnit, a tyto skutečnosti a důkazy mohly odůvodňovat jiné řešení ve výše uvedeném řízení. Proto nešlo návrh ve věci hodnotit jako zjevně právně nepřijatelný ve smyslu § 66 odst. 1 písm. b) správního řádu.
4. Konkrétně šlo o způsob posouzení zdravotního stavu posuzovaných osob, tedy předběžné otázky. Z dosavadního procesního postoje orgánů sociálního zabezpečení je zřejmé, že ta má ve věci zcela zásadní význam. Stačí připomenout důvody, proč byl zdravotní stav posuzovaných osob rovněž posuzován z důvodu procesní opatrnosti a nad rámec svých povinností posudkovou komisí žalovaného, která vypracovala revizní posudky. Údajně proto, že orgány sociálního zabezpečení zpracování předmětných revizních posudků měly v úmyslu v co největší míře šetřit práva žalobkyně, aby nebyla dřívější právní úpravou poškozena. Pokud by obě děti byly považovány za dlouhodobě těžce zdravotně postižené vyžadující mimořádnou péči, orgány sociálního zabezpečení by postupovaly následně v souladu s pověřením ministra práce a sociálních věcí odstraňovat tvrdosti, pokud by o to žalobkyně požádala. Tento závěr vyslovil mimo jiné Krajský soud v Ostravě - pobočka v Olomouci v odůvodnění rozsudku ze dne 9. 8. 2016, č. j. 59 Ad 9/2016-79. Žalobkyně nesouhlasila s tím, že existuje hmotněprávní překážka v řízení o době a rozsahu péče o dítě dlouhodobě těžce zdravotně postižené, která je dána tím, že nepřijatelnost zahájení řízení spočívá v nedodržení zákonem stanovené dvouleté lhůty k podání přihlášky k účasti na důchodovém pojištění.
5. Žalobkyně namítala, že posudky, včetně revizních, byly vypracovány bez osobní účasti posuzovaných osob i osob poskytujících mimořádnou péči, a že neměla možnost seznámit se s jejich obsahem, příp. navrhnout jejich doplnění. Tak se stalo až dne 10. 8. 2016, kdy se s nimi seznámil její zástupce. Všechny posudky postrádají posudkové zhodnocení rozsahu a způsobu poskytované mimořádné péče a nepostihují v plném rozsahu účel, proč měly

být vypracovány. Žalobkyně odmítla argumentaci žalovaného, že v předchozím řízení mohla využít v rámci odvolání všech námitek, včetně domnělých nedostatků posudků s využitím práva nahlédnout do spisu a vznést případné námitky.

6. Oba posudky se při posouzení měly vypořádat s tím, zda se v období ode dne 1. 7. 1996 do dne 1. 5. 2000 jedná o dítě dlouhodobě těžce zdravotně postižené, a to že obě posuzované osoby byly dne 27. 9. 1995 naposledy posuzovány OSSZ Olomouc s výrokem, že se jedná o dítě dlouhodobě těžce zdravotně postižené vyžadující mimořádnou péči podle § 37 odst. 1 vyhlášky č. 149/1988 Sb. ve znění účinném do 31. 12. 1995. Tato posouzení zdravotního stavu měla platnost jednoho roku a metodologicky se jednalo o věcně shodnou právní úpravu ve vztahu k prováděcí vyhlášce. V příloze č. 3 vyhlášky č. 142/1988 Sb. jsou definována zdravotní postižení, při kterých může být dítě uznáno za dlouhodobě těžce zdravotně postižené vyžadující mimořádnou péči a položka č. 13 uvádí vrozené rozštěpy obličeje a dutiny ústní – rozštěpy čelisti a tvrdého patra do dosažení dobrého funkčního stavu orofaciální soustavy. Od 1. 1. 1996 přestalo toto ustanovení platit a k tomu došlo díky legislativní změně (vyhláškou č. 284/1995 Sb.).
7. Žalobkyně trvala na osobní účasti posuzované osoby a jejích rodičů (poskytovatelů mimořádné péče) při vypracování předmětných posudků, včetně revizních, protože měla skepsi ke schopnostem zpracovatelů posudku, zejména, zdali jsou natolik fundovaní, aby tak komplikovanou a složitou záležitost, o jakou ve věci běží, mohli sami posoudit. Skepse žalobkyně vyplývala z dřívější osobní zkušenosti, kdy orgány sociálního zabezpečení tvrdily, že dítě s vrozenou vadou rozštěpu obličeje a dutiny ústní do věku jednoho roku potřebuje stejnou péči jako zdravé dítě. K důkazu žalobkyně navrhla výsledk účastníků, správní spis žalovaného a lékařské posudky, včetně revizních.
8. Zamítnutím návrhu na obnovu řízení se celá záležitost dostala do příslovečného začarovaného kruhu, neboť žalobkyně se již podáním ze dne 30. 8. 2016 obrátila na ministryni práce a sociálních věcí s podnětem k odstranění tvrdosti podle § 4 odst. 3 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, a žádala ji, aby tohoto jejího zákonného oprávnění použila v tomto konkrétním případě. Žalovaný na tento podnět reagoval tak, že podnět bez dalšího odložil. Žalobkyně upřesnila, že žádost byla podána před rozhodnutím o dávce důchodového pojištění. Žalobkyně rovněž podala podnět k provedení přezkumného řízení podle § 94 správního řádu a dosud o něm neobdržela vyrozumění.
9. Žalovaný ve **vyjádření k žalobě** odkázal na odůvodnění napadených rozhodnutí a zdůraznil, že odvolání žalobkyně byla zamítnuta, nikoliv z důvodu, že nebyla dodržena propadná dvouletá lhůta pro podání přihlášky k účasti na důchodovém pojištění, ale proto, že nebyly splněny podmínky § 100 odst. 1 správního řádu. Ani v jednom z řízení nevyšla najevo žádná nová skutečnost, která by nemohla být standardně uplatněna v předchozích řízeních. Žalobkyně sama v žalobě neuvedla, proč nemohla nahlédnout do spisu a vznést případné námitky. Nepřípadný je odkaz na přílohu č. 3 vyhlášky č. 149/1988 Sb., když doba péče, o které mělo být rozhodnuto, spadá v obou případech do období po tomto datu. Podnět k přezkumnému řízení žalovaný obdržel a vyřizuje jej ve standardním režimu.

10. Žalobce v replice poukázal na § 36 odst. 3 správního řádu a zdůraznil, že jde zejména o určení časového momentu, kdy se má účastník řízení seznámit s podklady rozhodnutí, aby byl splněn účel nahlédnutí. Žalobce rovněž odkázal na řízení vedené Krajským soudem v Ostravě - pobočkou v Olomouci sp. zn. 59 Ad 9/2015. Podle žalobkyně lékařské posudky nebyly zpracovány tak, aby splňovaly standardy § 41 a násl. zákona č. 373/2001 Sb., o specifických zdravotních službách, ve znění pozdějších předpisů, a byly přezkoumatelné. Při jejich vypracování nebyla zohledněna veškerá navržená zdravotnická dokumentace a lze vůbec pochybovat o tom, zda byly zpracovány *lege artis*. Žalobkyně byla výrazně zkrácena na svých právech, včetně práva na spravedlivý proces tím, že neměla možnost vyjádřit se k těmto lékařským posudkům, sdělit konkrétní námitky a navrhnout přezkoumání posudku.
11. Podáním ze dne 2. 5. 2017 žalobkyně sdělila soudu, že o podnětu k přezkumnému řízení bylo žalovaným rozhodnuto negativně.
12. Podáním ze dne 12. 2. 2018 zástupce žalobkyně JUDr. P. J. uplatnil práva osoby zúčastněné na řízení, protože může být vydáním správního rozhodnutí, které bylo napadeno žalobou, příp. jeho zrušením, dotčen na svých právech. Dotčení práv zástupce žalobkyně, jakožto jejího manžela, vyplývá přímo z podstaty věci. V případě úspěchu žalobkyně nelze vyloučit další konsekvence v účasti na důchodovém pojištění zástupce žalobkyně. Jde o předběžnou otázku, zda i manžel žalobkyně byl v době od 1. 7. 1996 do 1. 5. 2000 pečující osobou o dítě dlouhodobě těžce zdravotně postižené vyžadující mimořádnou péči. Zástupce žalobkyně je poživitelem starobního důchodu, který mu byl přiznán rozhodnutím ČSSZ ze dne 16. 9. 2013 a období, které je předmětem přezkumu v tomto soudním řízení, se částečně překrývá s obdobím, na jehož základě mu byl přiznán starobní důchod.
13. Při jednání soudu dne 21. 2. 2018 zástupce žalobkyně poukázal na to, že v posudcích OSSZ byly rozpojeny pojmy „dlouhodobě těžké zdravotní postižení“ a „mimořádná péče“, které musí být posuzovány společně. Posudky se věnují jen první části, a to ještě problematicky. Smysl institutu je umožnit rodičům péči o děti, když jsou vyřazeni z ekonomických aktivit a získávání obživy; cílem je nahradit výpadek z těchto aktivit. V době péče o syny měla žalobkyně s manželem jiné starosti, než sledovat plnění dob pojištění. Žalobkyně nebyla seznámena s posudky OSSZ. K seznámení došlo až po nahlédnutí do spisu zmocněncem dne 10. 8. 2016, a proto byl podán návrh na obnovu řízení. Dřívější nahlédnutí do spisu bylo zmocněnci upíráno s odkazem na § 85a zákona č. 582/1991 Sb. S tím zmocněnec nesouhlasil, bylo to v rozporu s nálezem Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 75/93, judikaturou Nejvyššího správního soudu, a Beckovým komentářem k § 154 správního řádu, strana 743 a násl.
14. Krajský soud v Ostravě - pobočka v Olomouci **přezkoumal** napadené rozhodnutí podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále „s. ř. s.“) v mezích žalobních bodů a při přezkoumání rozhodnutí soud vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.), tedy ke dni 2. 1. 2017.
15. Soud ve věci rozhodoval v souladu s § 56 s. ř. s. podle pořadí, v jakém k němu došla; o přednostní projednání žádný z účastníků řízení nežádal.

16. Ze **správního spisu** ve vztahu k souzené věci soud zjistil z napadeného rozhodnutí týkajícího se P. J., že usnesením OSSZ Olomouc ze dne 10. 12. 2014 bylo zastaveno řízení o návrhu na zahájení řízení o době a rozsahu péče o dítě dlouhodobě těžce zdravotně postižené vyžadující mimořádnou péči, podaného žalobkyní dne 21. 10. 2014. Rozsah doby péče o syna žalobkyně P. J. byl v návrhu ohraničen daty 1. 7. 1996 a 1. 5. 2000. V odůvodnění usnesení bylo vysvětleno, že v souladu s předpisy platnými před 1. 1. 2007 vzniká účast na pojištění z titulu takové péče, pouze pokud pečující osoba podala přihlášku k účasti na důchodovém pojištění v prekluzivní lhůtě dvou let ode dne ukončení péče. V opačném případě účast na důchodovém pojištění nevzniká a pozdější zahájení správního řízení návrhem na vydání rozhodnutí o době a rozsahu péče musí nevyhnutelně vést k vydání usnesení o zastavení řízení pro zjevnou nepřipustnost žádosti podle § 66 odst. 1 písm. b) správního řádu. ČSSZ Ostrava se v rozhodnutí o odvolání ze dne 11. 5. 2015 plně ztotožnila s výrokem usnesení OSSZ Olomouc a jeho důvody.
17. Dne 16. 9. 2016 byla ČSSZ Ostrava doručena prostřednictvím OSSZ Olomouc žádost žalobkyně o obnovu řízení podle § 100 odst. 1 písm. a) správního řádu. Podle žalobkyně vyšly najevo dříve neznámé skutečnosti a důkazy, které existovaly v době původního řízení, a které nemohly být v tomto původním řízení uplatněny a mohly by odůvodňovat jiné řešení, než zastavení řízení. Tyto důvody se týkají výhradně posouzení zdravotního stavu opečovávané osoby, syna žalobkyně P. J.. Žalobkyně vytýkala posudkům, že byly vypracovány bez účasti dítěte a jeho rodičů, a že pečující osoba a osoba opečovávaná se neměly možnost s jejich obsahem seznámit před vydáním rozhodnutí, protože se nemohly vyjádřit k osobě posuzujících lékařů, jejich erudici, podjatosti, rozsahu a obsahu zdravotní dokumentace. Dále byla posudkům vytknuta nepřezkoumatelnost. Navíc zde byla situace, kdy šlo o dvě stejně postižené děti v jedné rodině, což je situace, která není žádným právním předpisem předpokládána, a mělo by se proto k jejímu řešení dospět na základě vyšších interpretačních metod.
18. V rozhodnutí ČSSZ Ostrava ze dne 19. 10. 2016 podle žalovaného byly zcela správně a úplně shrnuty a zopakovány všechny relevantní skutečnosti. I přes zjevnou existenci zásadní překážky spočívající v marném uplynutí výše zmíněné prekluzivní lhůty se příslušné správní orgány zabývaly otázkou zdravotního stavu opečovávané osoby, aby tak v případě kladného posudkového závěru „připravily půdu“ pro případné následné posouzení věci v rámci odstranění tvrdosti zákona v době, kdy bude rozhodováno o nároku žalobkyně na dávku důchodového pojištění a o její výši. I kdyby výsledek posouzení byl pozitivní, nemělo by to vliv na probíhající správní řízení o době a rozsahu péče, což je třeba chápat tak, že výroková část rozhodnutí by zůstala stejná, změnil by se pouze obsah odůvodnění. Výsledek posouzení zdravotního stavu byl ovšem negativní. Dle posudku lékaře OSSZ Olomouc ze dne 3. 11. 2014 a následně dle posudku Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 9. 4. 2015 nebyl pan P. J. zpětně uznán dítětem dlouhodobě těžce zdravotně postiženým vyžadujícím mimořádnou péči podle § 1 vyhlášky č. 284/1995 Sb., ve znění účinném do 31. 12. 2006 (nešlo o zdravotní postižení uvedené v příloze č. 1 citované vyhlášky). ČSSZ Ostrava dále konstatovala, že ke stejným závěrům dospěl žalovaný, který přípisem ze dne 31. 8. 2015 odložil podnět žalobkyně k zahájení přezkumného řízení, a rovněž Krajský soud v Ostravě svým rozsudkem ze dne

9. 8. 2016, sp. zn. 59 Ad 9/2015, kterým žalobu žalobkyně zamítl. Žalovaný považoval odůvodnění rozhodnutí ČSSZ Ostrava za vyčerpávající, a proto na něj pouze odkázal.

19. Žalovaný zdůraznil, že za zásadní z hlediska posouzení odůvodněnosti návrhu na obnovu řízení je třeba považovat to, že ačkoliv žalobkyni nebyly zaslány posudky o zdravotním stavu jejího syna Pavla, muselo jí být z obsahu usnesení OSSZ Olomouc nesporně známe, že tento zdravotní stav byl pro účely vydání rozhodnutí o době a rozsahu péče posuzován. Jsa vybaven právním vzděláním měl tedy její zmocněnec možnost využít jejich účastnických práv, tj. zejména práva nahlížet do spisu podle § 38 správního řádu, na což poukazuje i ČSSZ Ostrava v napadeném rozhodnutí, v němž byl mimo jiné založen i posudek o zdravotním stavu, např. v rámci podaného odvolání vznést veškeré své výhrady, které vznáší nyní v rámci podaného návrhu na obnovu řízení. Lze však předpokládat, že při posuzování míry relevance těchto výhrad by patrně hrál roli fakt, že příslušná právní úprava na žádném místě nestanoví povinnost orgánů sociálního zabezpečení posuzovat zdravotní stav pro účely řízení ve věcech důchodového pojištění za přítomnosti posuzovaného či osoby, která tvrdí, že zajišťuje jeho péči. Žalovaný poukázal i na § 85a odst. 1 zákona č. 582/1991 Sb., podle něhož se v řízení ve věcech důchodového pojištění nepoužije ustanovení správního řádu o vyjádření účastníků k podkladům rozhodnutí.
20. K požadavku žalobkyně, s ohledem na péči o více osob se zdravotními problémy, provést jakýsi jejich „aritmetický součet“ žalovaný upozornil na to, že se jedná pouze o teoretickou úvahu žalobkyně *de lege ferenda*, bez jakékoliv opory v právní úpravě. Žalovaný ji navíc považoval za problematickou, neboť *ad absurdum* lze touto logikou dospět k závěru, že např. péče o 3 nebo 4 zcela zdravé děti je natolik náročná, že se svojí povahou a rozsahem vyrovná péči o jedno dítě, které je závislé na péči jiné osoby ve stupni II. a následně požadovat, aby tato péče byla jako taková zhodnocena. Tím by byl popřen dosavadní koncept, podle něhož je třeba preferenční přístup zachovávat toliko vůči osobě pečující alespoň o jednu osobu, jejíž zdravotní stav je natolik závažný, že odůvodňuje zvýšené nároky na péči; fakt, že pečující osoba je schopna zajišťovat péči o více takových osob, nehraje a nikdy nehrál z hlediska jeho postavení v oblasti důchodového pojištění žádnou roli. Tyto úvahy žalobkyně tedy nemohou změnit ničeho na formální správnosti a zákonnosti postupu zúčastněných orgánů sociálního zabezpečení a za žádných okolností nemohou být důvodem pro povolení obnovy řízení.
21. Vzhledem k tomu, že podání přihlášky k účasti na důchodovém pojištění bylo podle předpisů platných v době, kdy péče probíhala, považováno za hmotněprávní podmínku hodnocení takové doby jako náhradní doby pojištění, nelze argumentaci ČSSZ Ostrava, která na absenci tohoto úkonu poukazuje, považovat za projev „neskonale licoměrnosti“ (jak žalobkyně uvádí), ale naopak za projev respektu vůči obsahu příslušné právní úpravy. Nepodání přihlášky k účasti na důchodovém pojištění v rámci zákonem předepsané lhůty je ze strany žalobkyně porušením právní zásady *vigilantibus iura scripta sunt*. Ve správním spise, který měl žalovaný pro účely odvolacího řízení k dispozici, nebyl nalezen žádný záznam, který by dokládal, jaké závažné důvody včasnému splnění této podmínky bránily.
22. Odůvodnění rozhodnutí, týkajícího se syna žalobkyně M., bylo totožné.
23. Krajský soud dospěl k závěru, že žaloba **není** důvodná a ztotožnil se se skutkovými a právními závěry žalovaného a ČSSZ Ostrava.

24. Spornou otázkou mezi účastníky řízení bylo, zda byly v dané věci splněny podmínky § 100 odst. 1 písm. a) správního řádu, podle kterého *řízení před správním orgánem ukončené pravomocným rozhodnutím ve věci se na žádost účastníka obnoví, jestliže vyšly najevo dříve neznámé skutečnosti nebo důkazy, které existovaly v době původního řízení a které účastník, jemuž jsou ku prospěchu, nemohl v původním řízení uplatnit, anebo se provedené důkazy ukázaly nepravdivými.*
25. Žalobkyně označila za „dříve neznámý důkaz“ (formální kritérium) posudky o zdravotním stavu svých synů, se kterými se seznámila až dne 16. 8. 2016.
26. Obnova řízení podle § 100 odst. 1 písm. a) správního řádu je – na rozdíl od úpravy přezkumného řízení dle § 94 téhož zákona – určena k nápravě skutkových nesprávností (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 5. 2010, č. j. 6 As 39/2009-74; touto nesprávností není podle tohoto rozsudku případná změna či ustálení judikatury Nejvyššího správního soudu, která spadá do oblasti právního posouzení věci a není skutečností či důkazem, z něhož by bylo možné dovodit konkrétní skutková zjištění podstatná pro objasnění skutkové stránky případu).
27. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 1. 2011, č. j. 8 As 18/2010-113, pojem „dříve neznámá skutečnost“ podle § 100 odst. 1 písm. a) nelze chápat subjektivně, tj. jako skutečnost neznámou tomu, kdo obnovu řízení navrhuje, ale v objektivním smyslu jako skutečnost, kterou účastník správního řízení znát nemohl a nemohl ji v původním řízení uplatnit.
28. Žalobkyně však žádnou skutkovou nesprávnost netvrdila, pouze nesouhlasila s tím, že se s posudky nemohla v předchozím řízení seznámit. Posudky také nebyly důkazem, se kterým by se žalobkyně nemohla seznámit, resp. seznámit dříve než dne 16. 8. 2016, a to minimálně v odvolacím řízení. Ihned po obdržení rozhodnutí o době a rozsahu péče o dítě ze dnů 10. 12. 2014 a 17. 12. 2014 žalobkyně mohla nahlédnout do spisu a vznést kvalifikované připomínky a činit důkazní návrhy. Pokud by jí nebylo umožněno do spisu nahlédnout, mohla uplatnit nápravné prostředky (např. podle § 38 odst. 5 správního řádu, poté případně žalobou ve správním soudnictví).
29. Pro to, aby byl správní orgán povinen nařídit obnovu řízení, musí být splněny všechny podmínky stanovené v § 100 odst. 1 písm. a) správního řádu současně. To znamená, že 1. zde musí být důkaz dříve neznámý, 2. musel existovat v době původního řízení, 3. musí být účastníkem řízení ku prospěchu a 4. účastník ho nemohl v původním řízení uplatnit. Všechny tyto čtyři podmínky by musely být v daném případě naplněny. Už jen v případě nesplnění jedné z uvedených podmínek lze žádost o obnovu řízení zamítnout. Protože jde v posuzovaném případě o řízení na žádost, všechny tyto skutečnosti musí účastník řízení tvrdit a osvědčit.
30. Jak celou věc popsala žalobkyně a žalovaný v napadeném rozhodnutí, není spor o to, že oba posudky vyzněly v neprospěch žalobkyně. Již toto je důvod pro zamítnutí žádosti. Rovněž není spor o to, že žalobkyně neuvedla ve správním ani soudním řízení žádný důvod, proč nenahlédla do správního spisu v původním řízení, vedeném o žádosti žalobkyně o dobu a rozsahu péče o děti dlouhodobě těžce zdravotně postižené vyžadující mimořádnou péči a s posudky se neseznámila. Žalovaný takový důvod ze spisu neshledal a

soud se s ohledem na žalobní námitky a stav zjištěný ze soudního a správního spisu s tímto názorem ztotožňuje.

31. Žalobkyně neuvedla po celou dobu správního řízení žádný důvod, proč se domnívá, že by posudky, s nimiž se seznámila dne 16. 8. 2016, mohly odůvodňovat jiné řešení otázky (jinými slovy, že bude splněno i materiální kritérium, co nového by mohly tyto posudky do řízení přinést). Naopak, tyto posudky byly podkladem pro rozhodnutí o rozsahu a době péče o děti. ČSSZ a žalovaný tyto posudky nad rámec svých zákonných povinností nechal přezkoumat a ani tyto nové posudky nevedly k jiným závěrům. Brojit proti posudkům mohla žalobkyně až v rámci řízení o důchodovou dávku. Ani ve správním ani v přezkumném soudním řízení žalobkyně nevznesla proti posudkům žádné konkrétní námitky a nepředložila žádný důkaz, který by byl s nimi v rozporu, ani netvrdila žádnou skutečnost, indicii apod., které by vzbuzovaly pochybnosti o zjištěném skutkovém stavu.
32. Orgány sociálního zabezpečení poskytují podle § 6 odst. 4 zákona č. 582/1991 Sb. občanům a zaměstnavatelům odbornou pomoc ve věcech sociálního zabezpečení; na druhou stranu platí zásada *necht každý střeží svá práva*. Pokud si účastník či budoucí účastník řízení u správního orgánu nepodá žádost či se ho nedotazuje a neseznámí ho dostatečně se skutkovým stavem, nelze správnímu orgánu ničeho vytknout.
33. Samotné posouzení náhradní doby není předmětem tohoto řízení. O této otázce již rozhodla ČSSZ; správní řízení a konečné rozhodnutí přezkoumal zdejší soud ve věci sp. zn. 59 Ad 9/2015 a následně Nejvyšší správní soud v řízení pod sp. zn. 6 Ads 270/2016. Pro stručnost soud na rozsudky v citovaných řízeních odkazuje.
34. Nad rámec posouzení přezkoumávané otázky soud doplňuje, že žalovaný správně odkázal na § 85a zákona č. 582/1991 Sb, podle kterého v řízení ve věcech důchodového pojištění se nepoužije ustanovení správního řádu o vyjádření účastníků k podkladům rozhodnutí. Ustanovení § 36 odst. 3 správního řádu tak pro řízení v důchodových věcech neplatí. Rozhodnutí však nesmí být pro účastníka řízení překvapivé (např. náhlý obrat výsledného posouzení věci v námitkovém řízení proti prvostupňovému) a musí být dodržena zásada dvojinstančnosti (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 10. 2013, č. j. 4 Ads 42/2013-43, a ze dne 26. 3. 2015, č. j. 5 Ads 138/2014-60); o takový případ však ve věci žalobkyně nešlo.
35. Pro úplnost soud dodává, že rozsudek zdejšího soudu ze dne 9. 8. 2016, č. j. 59 Ad 9/2015-79, byl přezkoumán Nejvyšším správním soudem a podle jeho rozsudku ze dne 24. 5. 2017, č. j. 6 Ads 270/2016-35, mj. lze rozsah a dobu péče o dítě dlouhodobě zdravotně postižené vyžadující mimořádnou péči (náhradní dobu pojištění) prokázat i jinými důkazními prostředky, než je rozhodnutí OSSZ vydané podle § 85 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. Přitom zde Nejvyšší správní soud odkázal na svůj rozsudek ze dne 15. 4. 2015, č. j. 2 Ads 8/2015-52. Avšak tímto rozsudkem Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že o době a rozsahu péče o dítě ve věku do 18 let, je-li dlouhodobě těžce zdravotně postižené vyžadující mimořádnou péči, po 31. prosinci 1995 do 31. prosince 2006, rozhodují v souladu s § 85 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. právě OSSZ a tuto dobu nelze prokázat jiným způsobem než takovým rozhodnutím.

36. Pro úplnost soud dále dodává, že § 107a odst. 3 zákona č. 582/1991 Sb, podle kterého o prominutí zmeškání lhůty uvedené v § 85 odst. 2 větě druhé lze požádat kdykoli, byl ode dne 1. 2. 2018 zrušen.
37. Soud dospěl shodně s žalovaným a ČSSZ k závěru, že nebyly kumulativně splněny podmínky pro nařízení obnovy řízení; ostatně žalobkyně je ani v žádosti řádně, v souladu s § 100 odst. 1 písm. a) správního řádu, neuvedla.
38. Zástupci žalobkyně JUDr. P. J. nebylo přiznáno postavení osoby zúčastněné na řízení, neboť v předmětném soudním řízení byla přezkoumávána pouze otázka procesní, a to jestli byly splněny podmínky pro nařízení obnovy řízení, a nikoliv otázka rozsahu doby péče o jeho syny. Citovaná procesní otázka se nemohla nijak dotknout práv a povinností zástupce žalobkyně, týkala se pouze řízení žalobkyně v návaznosti na řízení předcházející (v žádném z nich zástupce žalobkyně nebyl účastníkem řízení).
39. O nákladech řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 věty první a odst. 2 s. ř. s. Žalobkyně nebyla v tomto řízení úspěšná a žalovanému v souvislosti s tímto řízením žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti podle spisu nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **je možno** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Olomouc 21. února 2018

JUDr. Martina Radkova, Ph.D. v. r.
samosoudkyně